Vlaams Parlement

1821 (2018-2019) – Nr. 1
ingediend op 30 januari 2019 (2018-2019)

Conceptnota voor nieuwe regelgeving

van Andries Gryffroy, Elke Wouters, Matthias Diependaele, Wilfried Vandaele, Jos Lantmeeters en Axel Ronse

betreffende het stimuleren van energie-efficiëntie in bedrijven via een eengemaakte premie

verzendcode: LEE

1. Inleiding

De energie- en klimaattransitie zijn ingezet en Vlaanderen staat nog voor grote uitdagingen om de internationale klimaatdoelstellingen waar te maken. De broeikasgasuitstoot moet drastisch worden teruggedrongen om de klimaatopwarming tegen te gaan. Het energieverbruik moet dalen, want de goedkoopste en duurzaamste energie is de energie die niet wordt verbruikt. Daarnaast zijn investeringen nodig in een hernieuwbare energiebevoorrading met rendabele, betrouwbare en efficiënte technologieën. Dat is een gedeelde verantwoordelijkheid van de overheid, de burgers en de bedrijven.

De bedrijven in Vlaanderen staan voor de uitdaging om rationeel om te gaan met energie en te investeren in duurzame energie. Die omslag moet voor de bedrijven betaalbaar blijven zodat de competitiviteit niet in het gedrang komt. Het controleren van het energieverbruik is doorgaans geen primaire opdracht voor een bedrijf en dus geen prioriteit voor het bestuur van de onderneming. Daartegenover staat dat energie-efficiëntie kansen biedt om competitief te blijven en de onderneming te versterken.

Ieder duurzaam energiesysteem moet aan de basisvuistregels van de Trias Energetica voldoen. De drie opeenvolgende stappen zijn:
1. verminder eerst het energieverbruik;
2. gebruik maximaal energie uit duurzame bronnen;
3. maak zo efficiënt mogelijk gebruik van fossiele brandstoffen om in de eventuele resterende behoefte te voorzien.

Voorbeelden van energie-efficiënte investeringen zijn de energiezuinige aanpassing van verlichting (relighting) en verwarming (recommissioning), de isolatie van daken, muren en vloeren, de vervanging van buitenschrijnwerk en beglazing, de vervanging van verwarmingsketels, de installatie van frequentiegestuurde circulatiepompen en ventilatoren, de installatie van thermostatische radiatorkranen, de aanpassing of vervanging van luchtgroepen, het isoleren van leidingen, de installatie van warmtepompen, wkk-installatie, het aanbrengen van thermische zonnepanelen en PV-panelen, het uitvoeren van procestechnische optimalisaties, de aanleg van warmtenetten met restwarmte enzovoort (wkk: warmte-krachtkoppeling).

De Vlaamse overheid heeft een belangrijke stimulerende en sensibiliserende opdracht om de bedrijven aan te sporen zodat ze het engagement aangaan om de klimaat- en energiedoelstellingen te behalen. Dat kan door een eenvoudig, laagdrempelig en efficiënt ondersteunings- en premiesysteem uit te bouwen. In deze conceptnota maken de indieners een analyse van de bestaande premiesystemen en reiken ze enkele handvatten aan om die systemen te integreren tot een vereenvoudigd ondersteuningsinstrument.[1]

De indieners van deze conceptnota stellen vast dat er bij de huidige ondersteuningsmaatregelen een significante overlapping is. Zo is de ecologiepremie combineerbaar met de premies van de investeringssteun van de netbeheerders of zijn de energiepremies combineerbaar met de verhoogde investeringsaftrek. De kmo-portefeuille biedt bovendien ondersteuning om een energieaudit of energiestudie te laten uitvoeren. Dat is een noodzakelijk voortraject om een beroep te kunnen doen op de investeringssteun.

Ondernemers zien door het bos de bomen niet meer. Door de talrijke ondersteuningsmodellen vinden ze niet altijd de weg naar de juiste ondersteuning. Daarnaast

[1] Die situatie werd al aangekaart in de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn, woensdag 13 juni 2018, 9 uur (verslag: https://www.vlaamsparlement.be/commissies/commissievergaderingen/1261554/verslag/1263079).

kan ook worden vastgesteld dat er onvoldoende opvolging is: er kan bijvoorbeeld onvoldoende worden nagegaan in welke mate investeringen hebben bijgedragen tot de beoogde besparing. Daardoor is het niet mogelijk om de effectiviteit van het huidige premiesysteem in voldoende mate te analyseren.

Deze conceptnota schetst een situering van de huidige opbouw van de premiesystemen en reikt oplossingen aan om dat systeem te vereenvoudigen via een eenloketfunctie, wat investeringen in energie-efficiëntie beter faciliteert.

2. Situering van de huidige premies

De Vlaamse overheid beheert enkele afzonderlijke premiesystemen om energie-efficiëntie bij bedrijven te stimuleren (zie tabel 1 voor een overzicht en de budgetten die ermee verbonden waren in 2017). Het gaat om de volgende premies:

1. energiepremies voor isolatie, hoogrendementsbeglazing, zonneboilers, warmtepompen en energiezuinige verlichtingsinstallaties, en een premie voor investeringen na een energieaudit via de distributienetbeheerders;
2. een premie voor investeringen die voortvloeien uit een energieaudit of een energiestudie via de transmissienetbeheerder;
3. de ecologiepremie+ via het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO);
4. strategische ecologiesteun via VLAIO;
5. een verhoogde investeringsaftrek via de vennootschapsbelasting-Vlaanderen;
6. de kmo-portefeuille ter ondersteuning van advies via VLAIO;
7. energiescans die extra ondersteund werden via verschillende projecten.

Het gaat voornamelijk om premies in de bevoegdheidsdomeinen Energie, Innovatie en Ondernemen die door de bedrijven worden aangevraagd. Ook in andere bevoegdheidsdomeinen bestaan er specifieke premiesystemen, zoals de ondersteuning door het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) of de sectorale mini-EBO's (energiebeleidsovereenkomsten).

2.1. Energiepremies van de netbeheerder

Net zoals de gezinnen een beroep kunnen doen op een REG-premie (rationeel energiegebruik) voor het isoleren van daken, muren en vloeren of voor het vervangen van de beglazing, of het plaatsen van een warmtepomp of zonneboiler, kunnen bedrijven die premies aanvragen om de energie-efficiëntie van hun gebouw of patrimonium te verbeteren.

Boven op de genoemde premies kunnen bedrijven een premie aanvragen voor het energiezuinig maken van de binnenverlichting. Daarnaast kunnen ze na een energiestudie een investeringssubsidie per bespaarde kWh krijgen als ze technieken toepassen die beter zijn dan de standaard. Voor de grotere bedrijven op transmissieniveau kan die investeringssubsidie oplopen tot 200.000 euro. Een dergelijke investeringssubsidie geldt alleen voor maatregelen waarvoor de netbeheerder geen specifieke premie verleent.

Uit de cijfers van 2017 blijkt dat bedrijven amper premies aanvragen: vooral de energiepremies voor niet-woongebouwen hebben weinig succes. Het aantal uitbetaalde premies daalde in 2017 zelfs met 17,7 procent. Concreet werden 1584 REG-premies uitbetaald voor niet-woongebouwen. Daarvan werd 92,7 procent aangevraagd door bedrijven en 7,3 procent door lokale besturen.[2]

Bij de specifieke premies, gericht op investeringssteun na een energieaudit of -studie, valt dezelfde tendens op. In 2017 werden bij de distributienetbeheerders

[2] Schriftelijke vraag nr. 240 van Andries Gryffroy aan minister Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, 17 april 2018.

amper twintig premies toegekend voor een bedrag van 353.145,33 euro. Voor de transmissienetbeheerder kwam het uiteindelijk neer op dertien premies voor in totaal 664.491 euro. Het succes van die premies blijft dus beperkt.

2.2. Ecologiepremie+

De ecologiepremie+ is een financiële tegemoetkoming aan ondernemingen om het productieproces milieuvriendelijk en energiezuinig te maken. De Vlaamse overheid komt tussenbeide voor een deel van de extra investeringskosten. De doelstelling van de ecologiepremie+ komt overeen met die van de investeringssubsidies van de netbeheerders, behalve dat voor de ecologiepremie+ strengere voorwaarden worden opgelegd. Zo moet de onderneming steeds de volle eigendom hebben en mag het materiaal niet aan derden ter beschikking worden gesteld. Het is dus niet toegestaan dat een derde partij het materiaal aankoopt en het dan leaset aan het bedrijf. De impact daarvan op de alternatieve investeringspistes moet echter nog onderzocht worden.

Het bedrag van de ecologiepremie+ wordt bepaald door de aard van de investering, de ecoklasse van de technologie op basis van een limitatieve lijst met technologieën, en de aard van de onderneming. Dankzij dit premiesysteem is een investering in nieuwere, meer energie-efficiënte technologieën niet noodzakelijk duurder dan in de standaardtechnologie. De steunpercentages voor de ecologiepremie+ werden op 31 oktober 2017 verhoogd.

De verplichte ecologische investeringen die in de limitatieve technologieënlijst[3] worden vermeld, komen voor de Vlaamse ondernemingen niet in aanmerking voor de ecologiepremie+. Dat is logisch, gezien het verplichte karakter van die investeringen.

In 2017 werden 257 van de 321 aanvragen voor de ecologiepremie+ goedgekeurd voor een totaalbedrag van 16.444.491,31 euro.[4] Dat betekent dat 30 procent van de aanvragen dus geweigerd werd. Het globale nettosteunpercentage bij de goedgekeurde steunaanvragen bedraagt 16,25 procent. Geothermische warmte (16), recuperatie restenergie (77) en geïntegreerd lichtregelsysteem (46) vormen de populairste investeringen voor de ecologiepremie+ (zie tabel 2). Het valt bovendien op dat niet voor alle technologieën een aanvraag wordt gedaan.

Uit de gegevens van de ecologiepremie+ kan worden afgeleid dat er in 2017 voor 100 miljoen euro werd geïnvesteerd in groene energie of in energie-efficiëntie.[5]

2.3. Strategische ecologiesteun

De strategische ecologiesteun is een variant van de ecologiepremie+, waarbij de Vlaamse overheid kmo's en grote ondernemingen stimuleert om te investeren in technologieën die vanwege hun unieke bedrijfsspecifieke karakter niet kunnen worden gestandaardiseerd in de limitatieve technologieënlijst van de ecologiepremie+.

Het subsidiebedrag is tussen de 20 tot 40 procent, afhankelijk van de grootte van de onderneming en de gebruikte technologie. In 2017 werd 9.000.000 euro aan strategische ecologiesteun uitgekeerd.[6]

---

3 Artikel 16, eerste lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 december 2010.

4 Schriftelijke vraag nr. 455 van Matthias Diependaele aan minister Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, 3 april 2018.

5 Schriftelijke vraag nr. 733 van Andries Gryffroy aan minister Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, 14 september 2018.

6 Schriftelijke vraag nr. 732 van Andries Gryffroy aan minister Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, 14 september 2018.

Het beschikbare budget voor de ecologiepremie+ en de strategische ecologiesteun in 2018 is 20.065.000 euro. In principe is er een 50-50-verdeling tussen beide steunmaatregelen, maar die verhouding kan veranderen naargelang van de instroom van de steunaanvragen voor beide steunmaatregelen.

2.4. Verhoogde investeringsaftrek

Artikel 69 van het Wetboek van de Inkomstenbelasting (WIB) biedt bedrijven de mogelijkheid hun belastbare winst te verminderen met een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen. De aftrek wordt uitgevoerd op de winst van het belastbaar tijdperk waarbinnen de vaste activa zijn verkregen of tot stand gebracht. Voor de energiebesparende investeringen in 2018 (aanslagjaar 2019) bedraagt de verhoogde aftrek 13,5 procent.

In 2017 werden 1160 fiscale attesten voor de verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen aangevraagd. Het totale aangevraagde bedrag bedroeg 629,43 miljoen euro. Het totale aanvaarde bedrag bedroeg 510,15 miljoen euro.[7]

2.5. Kmo-portefeuille

De kmo-portefeuille is een laagdrempelige en interactieve steunmaatregel voor ondernemers. Ondernemers kunnen van die ondersteuning gebruikmaken als ze opleiding of advies aankopen bij een geregistreerde dienstverlener. Via de kmo-portefeuille kan financiële steun verkregen worden voor energieadvies en energieaudits.

Hoeveel steun een ondernemer krijgt, is afhankelijk van de grootte van zijn onderneming. Kleine ondernemingen krijgen 40 procent steun binnen het jaarlijkse steunplafond van 10.000 euro. Middelgrote ondernemingen krijgen 30 procent steun binnen het jaarlijkse steunplafond van 15.000 euro.

Sinds 2014 kan bij de aanvraag het vakgebied 'energie' worden aangevinkt. In 2017 werd er steun toegekend aan 3926 projecten in dat vakgebied. Uit de gegevens is echter niet af te leiden hoeveel energieaudits er in totaal zijn uitgevoerd.[8]

Dubbele subsidiëring is niet toegestaan. Als een onderneming een tegemoetkoming gekregen heeft vanuit een ander subsidiesysteem, kan dat niet gecumuleerd worden met de kmo-portefeuille.

2.6. Energiescan voor bedrijven

Het Agentschap Innoveren en Ondernemen biedt ondernemingen een gratis individuele energiedoorlichting (energiescan) aan via aanbestede energieadviesbureaus. Kmo's kunnen via het KEEP-project tot eind 2018 een gratis energiescan verkrijgen met optioneel aansluitend gesubsidieerd implementatieadvies van de aanbevolen energiemaatregelen (KEEP: kmo energie-efficiëntieproject). De Vlaamse overheid neemt 60 procent van de totale kosten voor de scans op zich. Het budget van de Vlaamse overheid bedraagt daarvoor 427.000 euro of 1425 euro per scan. De subsidie van Vlaanderen voor de implementatieadviezen bedraagt 40 procent van de kostprijs van het advies, met een maximum van 4000 euro.

[7] Schriftelijke vraag nr. 339 van Andries Gryffroy aan minister Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, 17 september 2018.

[8] Schriftelijke vraag nr. 728 van Andries Gryffroy aan minister Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, 14 september 2018.

De energiescan geeft het bedrijf een duidelijk beeld van de prioriteiten bij de aanpak van het energieverbruik. Het geeft een schatting van de besparingen en de investeringskosten, alsook een overzicht van de steunmaatregelen.

Het KEEP-project is gestart in 2017 en de eerste scans dateren van maart 2017. In 2017 zijn er in totaal 142 scans uitgevoerd. In de periode 2017-2018 werden er maar zes implementatieadviezen aangevraagd.[9]

3. Huidige overlapping van premies en ondersteuning

3.1. Overlapping van de ecologiepremie en premies van de netbeheerder na een energieaudit

Voor gebouwen zonder woonfunctie verlenen de netbeheerders een premie als een uitgevoerde energiestudie of energieaudit aantoont dat een investering in het gebouw een belangrijke energiebesparing oplevert in vergelijking met de bestaande situatie. In geval van nieuwe installaties of de uitbreiding van bestaande installaties worden alleen de meerkosten en de bijkomende besparing ten opzichte van de standaardinvestering in rekening gebracht. De subsidie van de netbeheerders verschilt amper van de ecologiepremie.

Artikel 6.4.1/5, §2, van het Energiebesluit vermeldt zelfs expliciet dat de premie combineerbaar is met de ecologiepremie. Dat is echter niet mogelijk voor de andere REG-premies of technologieën waarvoor groenestroomcertificaten, warmtekrachtcertificaten of groenewarmtecertificaten van de Vlaamse overheid voor dezelfde investering worden gegeven.

De premie na een energieaudit of -studie heeft als extra voordeel dat zowel de eigenaar, vruchtgebruiker, huurder als verhuurder de premie kan aanvragen. De ecologiepremie stelt een terugverdientijd van minimaal drie jaar voorop. Voor een REG-premie is dat minimaal twee jaar. Dat betekent dat ook voor rendabele investeringen met een terugverdientijd van minder dan drie jaar een REG-premie kan worden aangevraagd. De ecologiepremie komt daarvoor niet in aanmerking.

Een bedrijf dat na een energieaudit beslist om te investeren in energie-efficiëntie en beide premies wil combineren, is genoodzaakt om voor dezelfde investering tweemaal de gevraagde (verschillende) administratieve procedure te doorlopen. De subsidies gaan uit van de Vlaamse overheid, maar worden door andere administraties beheerd en afgehandeld. Dat zorgt voor een onnodige administratieve complexiteit, zowel bij de overheid als bij de onderneming.

Een overlappend systeem in stand houden voor amper dertig investeringspremies is volgens de indieners van deze conceptnota niet opportuun. Bovendien is er nog marge om investeringen aan te moedigen.

3.2. Een energieaudit financieren via de kmo-portefeuille

De kmo-portefeuille vormt een eenvoudig en laagdrempelig instrument voor ondernemingen om een energiestudie of -audit te laten uitvoeren. Die studie brengt in kaart waar een onderneming nog kan besparen op haar energiefactuur.

Het probleem met de energieaudits en -studies is dat ze niet altijd leiden tot effectieve investeringen. Een vervolgprocedure na de energiestudie met begeleiding vormt dan ook een essentieel onderdeel.

---

[9] Schriftelijke vraag nr. 734 van Andries Gryffroy aan minister Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, 14 september 2018.

3.3. Investeringsaftrek en premie

Naast de ecologiepremie en de premie van de netbeheerder is er nog een overlappende steunmaatregel: bedrijven kunnen immers de energie-investering ook aftrekken van hun belastbare winst.

Voor één investering is het dus mogelijk om tot vier verschillende vormen van ondersteuning te krijgen. De vraag is dan ook of het opportuun is om die afzonderlijk aftrek te behouden: kan die niet beter worden geïntegreerd in één eengemaakte premie? Voor investeringen in hernieuwbare energie kan worden geopteerd om de bandingfactor gericht aan te passen. Op die manier maakt het bedrijf geen verlies door de afschaffing van de investeringsaftrek. Meer nog, het bedrijf zal administratief minder lasten hebben om de investeringsaftrek boekhoudkundig te verwerken en sneller een beroep kunnen doen op de middelen.

4. Hervormde aanpak om bedrijven te ondersteunen

4.1. Betere monitoring: wie onderneemt welke acties, hoe en waar?

De Vlaamse overheid betaalt de premies uit, maar volgt onvoldoende welke soort bedrijven of sectoren inspanningen leveren en hoeveel kWh er werkelijk wordt bespaard dankzij de investeringen. Aangezien die analyse niet wordt gemaakt, is er onvoldoende informatie over welke bedrijven of sectoren een afwachtende houding aannemen en dus een extra aansporing nodig hebben. Aangezien de aanvraag wordt ingediend door een bedrijf met een bepaald btw-nummer, is het eenvoudig om die analyse, eventueel geanonimiseerd, te maken.

Als Vlaanderen zich wil focussen op het sensibiliseren en stimuleren van energie-efficiëntie in bedrijven, is het noodzakelijk om het beleid beter te monitoren. Op die manier krijgt de overheid een beter inzicht in het resultaat van de huidige inspanningen en kan ze de behoeften detecteren. Die kennis helpt om de dialoog aan te gaan met de sectoren en hen te stimuleren om sterkere ambities aan de dag te leggen.

4.2. Een eengemaakte ecologiepremie voor bedrijven

Gezien de overlap tussen de ecologiepremie en de investeringspremies van de distributienet- en transmissienetbeheerders, stellen de indieners van deze conceptnota voor om beide premiesystemen te integreren tot een eengemaakte ecologiepremie voor bedrijven. Daarbij kunnen de beste kenmerken van beide premiesystemen samengevoegd worden. Het ondersteuningspercentage blijft behouden voor alle technieken via een limitatieve lijst. Die lijst moet worden uitgebreid met zonneboilers, warmtepompen en relighting. Voor de meest innovatieve technieken die niet op de limitatieve lijst voorkomen, kan worden gewerkt met een open aanvraag zoals dat vandaag wordt toegepast.

Daarnaast kunnen ook de premies voor dak-, vloer- en muurisolatie en voor hoogrendementsbeglazing per m² overgeheveld worden naar het ondernemingsloket INKOM. Op die manier blijft er één aansprekingspunt voor de premieaanvragen.

Bij de integratie van de ecologiepremie en de energiepremie na audit is het opportuun om het totale bedrag van de ondersteuning die ondernemingen vroeger met een dubbele premieaanvraag konden ontvangen, te handhaven. Daarbij moet wel worden bewaakt dat er geen oversubsidiëring optreedt. De terugverdientijd van drie jaar is een goede maatstaf om technologieën mee te evalueren.

Met het oog op die vereenvoudiging is het opportuun dat in de eengemaakte energiepremie voor bedrijven ook de verhoogde investeringsaftrek in de vennootschap

wordt opgenomen, alsook de andere betrokken subsidietrajecten voor hernieuwbare energie waar die aftrek van toepassing is. De middelen van de verhoogde investeringsaftrek kunnen zo gedeeltelijk omgezet worden in middelen voor de eengemaakte energiepremie.

De eengemaakte ecologiepremie bestaat uit twee systemen met:
1. de uitgebreide en geïntegreerde limitatieve lijst;
2. een open invulling voor nieuwe technologieën die nog niet op de lijst staan.

Aangezien ook een energiestudie of -audit recht geeft op ondersteuning via de kmo-portefeuille, is het belangrijk dat die optie steeds wordt meegenomen en dat beide subsidies elkaar versterken (crossreferentie).

Het is belangrijk dat bedrijven hun premieaanvraag bij één loket kunnen doen. Bovendien biedt deze sterke vereenvoudiging de mogelijkheid om gericht naar de bedrijven te communiceren over de eengemaakte ecologiepremie als dé premie voor alle premieaanvragen die te maken hebben met energie-efficiëntie.

4.2.1. Geen verplichting om investering op eigen balans te doen

Bij de ecologiepremie+ is het verplicht om zelf de investering te doen en in volle eigendom te nemen. Patrimoniumvennootschappen zijn alleen toegestaan als ze deel uitmaken van de groep:
– de patrimoniumvennootschap participeert voor ten minste 25 procent in de steunaanvragende onderneming;
– de steunaanvragende onderneming participeert voor ten minste 25 procent in de patrimoniumvennootschap;
– een natuurlijke persoon of rechtspersoon participeert voor ten minste 25 procent in beide vennootschappen.

Alleen bij de huidige energiepremies en de verhoogde investeringsaftrek kan ook een derde partij de investering doen. Die partij deelt dan het voordeel met de onderneming die het gebouw en/of materiaal deelt.

Dat de investeringen momenteel steeds geactiveerd moeten worden op de balans van het bedrijf dat het materiaal gebruikt, bemoeilijkt eventuele alternatieve financieringskanalen via derdepartijfinanciering. Voor grotere bedrijven is het gemakkelijker om de operationele kosten te verlagen via een ESCO[10] dan op de balans investeringen te moeten doen. Het goedkeuringsproces van investeringen op de balans is immers veel gecompliceerder dan het verlagen van de operationele kosten via een ESCO. Investeerders die gespecialiseerd zijn in energie-efficiëntie, zijn bereid om het materiaal aan te kopen en te leasen, te verhuren of via huuraankoop ter beschikking te stellen, maar krijgen dus geen ecologiepremie+. Daardoor blijven kansen liggen om de ambitie nog scherper te stellen. Het is dus cruciaal om de premiesystemen die inzetten op het verhogen van energie-efficiëntie, open te stellen voor derdepartijfinanciering. Dat zorgt ervoor dat bedrijven vanaf dag één kunnen besparen op hun energiefactuur.

4.2.2. Eén portaal voor alle premies voor bedrijven

Vandaag bestaat er al een loket om de ecologiepremie en kmo-portefeuille aan te vragen: INKOM van het VLAIO. De indieners van deze conceptnota stellen voor om dat platform verder uit te bouwen tot het referentiepunt voor alle premies die

[10] Samenwerken met een ESCO of Energy Service Company biedt kmo's tal van mogelijkheden om te besparen op hun energiefactuur. Een ESCO is een publieke of private organisatie die integrale energieoplossingen levert aan zijn klanten, met als doel het verbeteren van de energie-efficiëntie of het realiseren van energiebesparingen in bestaande gebouwen.

te maken hebben met energie-efficiëntie voor ondernemingen. Een goede samenwerking en afstemming met de energiehuizen betekent ook in dit geval een meerwaarde.

Op INKOM Vlaanderen kunnen bedrijven extra worden aangemoedigd om een premieaanvraag in te dienen. Zo kunnen bedrijven bijvoorbeeld worden gestimuleerd om een energiestudie te laten uitvoeren, maar ook om het traject voor investeringen te laten begeleiden.

De aanvraagprocedure en de afhandeling van de kmo-portefeuille werkt volledig automatisch. Het zou goed zijn om ook voor de andere premiesystemen een dergelijk systeem mogelijk te maken of maximaal te handhaven zodat de opvolging en de uitbetaling eenvoudig, betrouwbaar en snel kan verlopen.

4.2.3. Financiering

De belangrijkste uitdaging van de eengemaakte premie is de financiering. Vandaag worden de energiepremies gefinancierd via de openbaredienstverplichtingen van de distributienetbeheerders. Met een eengemaakte energiepremie is het opportuun om die financieringsstroom te herbekijken. Daarom vragen de indieners van deze conceptnota zich af of het noodzakelijk is dat die instrumenten om energie-efficiëntie te ondersteunen, nog via de openbaredienstverplichting en dus de energiefactuur worden gefinancierd.

4.3. Inzetten op betere begeleiding en een sectorgerichte aanpak

Via de kmo-portefeuille kunnen kmo's een energiestudie of -audit aanvragen. Dat is niet altijd de meest efficiënte aanpak. Vaak kan er beter sectoraal worden gewerkt. In dezelfde sector komen immers dezelfde problemen voor en ondernemingen kunnen door het uitwisselen van goede praktijken en het delen van ervaringen van elkaar leren.

Het zou daarom logisch zijn om naar een sectorgerichte aanpak te gaan, waarbij gelijksoortige uitdagingen worden gebundeld en aangepakt. Het levert een voordeel op om met een sector of een cluster van vergelijkbare ondernemingen een uitgebreide studie te maken waarin alle mogelijk investeringen en energie-efficiëntiewinsten (in kWh en euro's) worden opgelijst. Het is dan ook belangrijk dat elke sector een plan van aanpak opmaakt om de energie-efficiëntie in de eigen sector stapsgewijs te verhogen.

De sectorale energiebeleidsovereenkomsten (EBO's) voor bedrijven die niet onder de verplichte EBO's vallen, kunnen dat proces helpen structureren. De sectorgerichte EBO's moeten inzetten op de identificatie van quick wins in energie-efficiëntie voor de sector en vervolgens focussen op de uitwisseling van die informatie. Met de opmaak van raamcontracten en via investeringsbegeleiding kunnen ondernemingen beter worden aangespoord om tot actie over te gaan dan bij het individuele traject van de energiestudie en -audit.

Met schaalvergroting kunnen meer bedrijven worden geholpen. Zo kan Vlaanderen evolueren naar een sectorgerichte energieaudit met individuele investeringsbegeleiding. Investeringsbegeleiders kunnen niet alleen de meest opportune technologieën selecteren, ze kunnen daarnaast ook helpen bij de financiering en bij de aanvraag van de premies. Investeringsbegeleiders helpen om knopen door te hakken, ze bewaken het proces en monitoren zodat de vooropgestelde besparing wordt gerealiseerd.

De focus op een sectorgerichte aanpak vergt een nauwe samenwerking tussen de overheid en de betrokken sectoren. De overheid trekt de middelen uit om inves-

teringen aan te moedigen. De sectororganisaties spelen dan weer een belangrijke rol in het creëren van een draagvlak en de sensibilisering van de ondernemingen. Veel informatie over de energie-efficiëntie van bedrijven is nog steeds sterk versnipperd. De sectorgerichte aanpak gaat die versnippering tegen en zorgt voor een gestroomlijnde communicatie. Zo is er de website http://kmo-energiewijzer.be/energie-efficientie, waar een onderneming het eigen energieverbruik kan vergelijken met vergelijkbare ondernemingen in zijn sector. Die website is echter vrij onbekend.

In de loop van 2017 zijn enkele proefprojecten met sectorale mini-EBO's in samenwerking met Horeca Vlaanderen, Fevia en AGORIA opgestart. De bedoeling daarvan is om via raamcontracten het investeringsproces te vereenvoudigen.

4.4. Eén hervorming en stabiliteit op lange termijn in het beleid

Voor bedrijven is het van belang dat er stabiliteit wordt gecreëerd in de regelgeving en de toepassing van steunmaatregelen. Frequent wijzigingen doorvoeren in de regelgeving zorgt ervoor dat steunmaatregelen inboeten aan transparantie, eenvoud en voorspelbaarheid. Het is de bedoeling dat deze hervorming onmiddellijk alle elementen van de steunmaatregel opneemt en optimaliseert. Dat gaat van de procedures, het gebruiksgemak, de effectiviteit tot het bereik en andere elementen die de energie-efficiënte van bedrijven verder kan stimuleren.

5. Conclusie

De opzet van een eengemaakt premiesysteem zorgt volgens de indieners van deze conceptnota voor een vereenvoudiging omdat ondernemingen snel weten wat ze moeten doen en hoe ze het moeten doen.

Naast de vereenvoudiging in het eengemaakte premiesysteem vragen de indieners van deze conceptnota ook om meer openheid en flexibiliteit te creëren voor andere vormen van financiering. Op die manier hoeven ondernemingen niet zelf te investeren in energie-efficiëntie en kunnen ze zich focussen op hun kerntaken.

Het gericht begeleiden van sectoren om hun energie-efficiëntie te verhogen is het derde spoor waar Vlaanderen versneld werk van kan maken. Het collectief identificeren van besparingspotentieel in energieverbruik per sector, maar het individueel begeleiden van de investeringen is in dat proces zeker opportuun.

Andries GRYFFROY
Elke WOUTERS
Matthias DIEPENDAELE
Wilfried VANDAELE
Jos LANTMEETERS
Axel RONSE

6. Bijlagen

Tabel 1. Overzicht van de premies voor energie-efficiëntiemaatregelen bij bedrijven

aangevraagd en goedgekeurd				
		2017		
		aantal uitbetaalde premies aan niet-woongebouwen (exclusief gemeenten)		**gemiddelde bedrag per premie**
energiepremies	schil	141	2.738.514,63	19.422,09
	investeringssteun	13	664.491,00	51.114,69
	steun na audit	20	353.145,33	17.657,27
	warmtepomp	24	59.480,30	2.478,35
	zonneboiler	42	72.084,00	1.716,29
	relighting	236	1.229.248,79	5.208,68
	totaal energiepremies	476	5.116.964,05	10.749,92
ecologiepremie+	energiebesparing		10.551.980,18	
	hernieuwbare energie en wkk		794.000,98	
	milieu		5.098.510,15	
	totaal ecologiepremie+	257	16.444.491,31	63.986,35
strategische ecologiepremie		7	9.000.000	1.285.714,29
gebruik kmo-portefeuille voor audit	advies	38	100.028,1	2.632,32
	opleiding	3.888	742.403,09	190,95
	totaal	3.926	842.431,19	214,58
algemeen totaal van de premies voor energie-efficiëntie		**4.666**	**31.403.886,55**	**6.730,37**

Tabel 2. Overzicht van de ecologiepremie en het aantal aanvragen in 2017

type	**code**		**aantal**	**bedrag**
recuperatie restenergie	100078	kmo	77	4.186.455,38
intelligent daglichtsysteem	100083	kmo	4	54.040,28
intelligent daglichtsysteem	100083	go[11]	3	35.262,75
geïntegreerd lichtregelsysteem	200001	kmo	46	607.795,78
geïntegreerd lichtregelsysteem	200001	go	25	236.111,99
daglichtbuis met hoogreflecterend oppervlak	201028	kmo	5	87.717,75
geothermische warmte	201050	kmo	15	523.592,67
geothermische warmte	201050	go	1	150.000
professionele vaatwasmachine met geïntegreerde warmtepomp	201053	kmo	2	3.600
warmtepomp met als warmtebronsysteem de bodem	201061	kmo	13	106.528,83
warmtepomp met als warmtebronsysteem de bodem	201061	go	1	10.937,5

[11] go: grote onderneming